

№ 118

**ЗАПИСКА НАРКОМА ОБОРОНЫ СССР И НАЧАЛЬНИКА
ГЕНШТАБА КРАСНОЙ АРМИИ В ЦК ВКП(б) - И.В.СТАЛИНУ
И В.М.МОЛОТОВУ О СООБРАЖЕНИЯХ ПО РАЗВЕРТЫВАНИЮ
ВООРУЖЕННЫХ СИЛ КРАСНОЙ АРМИИ
НА СЛУЧАЙ ВОЙНЫ С ФИНЛЯНДИЕЙ**

№ 103203/Ов
18 сентября 1940г.

Особо важно
Совершенно секретно
Только лично
Написано в одном экземпляре

Докладываю на Ваше рассмотрение соображения по развертыванию вооруженных сил Красной Армии на случай войны с Финляндией.

I. Вооруженные силы Финляндии и их вероятное развертывание

Во второй половине июня 40 г. Финляндия прекратила начавшуюся после войны с СССР демобилизацию армии и вновь призвала под видом общих учебных сборов резервистов 1900 - 1910 г.г. рождения.

В настоящее время в составе финской армии установлены:

- 6 корпусных управлений;
- 14 пехотных дивизий;
- 1 кавалерийская бригада;
- 10 отд. пехотных батальонов;
- 2 авиационных полка.

Указанные силы финской армии дислоцированы:

1. на направлении Петсамо - до 4 пех. батальонов;
2. на направлении Рованиеми - до 2 пех. дивизий;
3. на направлении Каяаани - до 1 пехот. дивизии;
4. на направлении Куопио - до 4 пехот. дивизий;
5. на направлении Коувола, Гельсингфорс - до 4 пехот. дивизий;
6. в районе Гельсингфорс - Або - до 2 пехотных дивизий.

По окончании войны с Советским Союзом финны немедленно приступили к строительству укреплений вдоль вновь установленных границ

Создаваемая в настоящее время основная линия укреплений финнов начинается у Финского залива в районе Виролаги и проходит через Лапперанта, Пункахарью, Иломанси и продолжается на Пислисярви, Улеаборг, заканчиваясь у Ботнического залива севернее Улеаборга, опоясывая центральную часть Финляндии.

На севере Финляндии ведутся работы по развитию укреплений, созданных во время войны, а именно:

- в районе Наутси;
- на участке хр. Сорвортантунгури, хр. Ниватунтури, хр. Пюкятунтур;
- на дороге Кемиярви, Мяттяярви;
- в районе Суомуссаями.

В южной части Финляндии, кроме основной линии укреплений и укреплений, идущих непосредственно вдоль границы, создаются еще два укрепленных рубежа, по линиям - Кайпийнен, Хамина и Коувола, Котка.

Отмечаются большие работы в районе полуострова Ханко.

В случае войны в ближайшие годы Финляндия сможет увеличить свою армию и довести ее до 16- 18 пех. дивизий.

Документальными данными о плане оперативного развертывания финской армии Генеральный штаб Красной Армии не располагает.

Учитывая дислокацию финской армии в настоящее время и подготовку театра к войне, наиболее вероятным предположением развертывания финских войск может быть:

1. на направлении Гельсингфорс, Лахти, Сан-Михельдо 6 пех. дивизий;
2. на направлениях Савонлинна, Куопио и Нурмес до 5 пех. дивизий;
3. на Улеборгском направлении до 2 пехот. дивизий;
4. на направлении Кемиярви, Рованиеми, Кеми до 2 пех. дивизий;
5. в районе Петсамо до одной пех. дивизии;
6. в районе полуострова Ханко одна - две пех. дивизии.

Окончательного развертывания указанных сил можно ожидать на 15 - 20 сутки от начала мобилизации.

Наличие уже в мирное время на участке - побережье Финского залива, Иломанси до 10 пех. дивизий против наших 6 стр. дивизий не исключает здесь со стороны финнов в первые дни войны активных действий с целью - захватом Выборга, а также выходом к Ладожскому озеру у Кексгольма и Сортаваллы:

1. разобщить силы Красной Армии на два изолированных между собой фронта;
2. сократить фронт обороны и тем самым надежнее прикрыть Гельсингфорское

направление;

3. попытаться создать угрозу Ленинграду;
4. лишив КБФ Выборгского залива, затруднить его боевые действия в Финском заливе.

II. Основы нашего развертывания

Группировкой своих сил и созданием уже сейчас трех укрепленных полос к северо-востоку от Гельсингфорса финны стремятся особенно прочно прикрыть Гельсингфорское направление.

В основу нашего развертывания должно быть положено:

1. прочное прикрытие наших границ в период сосредоточения войск;
2. ударом главных сил Северо-Западного фронта через Савонлинна на Сан-Михель и через Лапперанта на Хейнола, в обход созданных на Гельсингфорском направлении укреплений, а одновременным ударом от Выборга через Сиппола на Гельсингфорс вторгнуться в центральную Финляндию, разгромить здесь основные силы финской армии и овладеть центральной частью Финляндии.

Этот удар сочетать с ударом на Гельсингфорс со стороны полуострова Ханко и с действиями КБФ в Финском заливе;

3. одновременно с главным ударом Северо-Западного фронта нанести удар в направлении на Рованиеми - Кеми и на Улеборг, с тем чтобы выходом на побережье Ботнического залива отрезать северную Финляндию и

прервать непосредственные сообщения центральной Финляндии со Швецией и Норвегией;

4. активными действиями на севере в первые же дни войны лишить Финляндию порта Петсамо и закрыть для нее норвежскую границу на участке Петсамо, Наутси.

Всего для действий против Финляндии назначить:

- 46 стрелковых дивизий;
- 2 танковых дивизии;
- 1 мотодивизию;
- 3 танковых бригады;
- 13 артил. полков РКК;
- 1 авиадесантную бригаду;
- 6 понтонных батальонов;
- 7 инженерных батальонов; _
- 78 полков авиации, а всего 785 танков и 3900 самолетов.

Указанные выше 46 стрел. дивизий привлечь:

- 11 стрел. дивизий из состава - ЛВО;

- 2 - ПриБОВО, дислоцированные в Эстон.ССР;
- 5 стрел. дивизий из состава - ОрВО;
- 8 " - МВО;
- 7 " - ХВО;
- 4 " - УрВО;
- 2 " - СкВО;
- 6 " - ПриВО;
- 1 " - АрхВО.

Из этого количества дивизий 11 привлекается из числа трехтысячных дивизий внутренних округов.

Дивизии, привлекаемые в ЛВО из других округов, придут в район боевых действий:
- на юго-западном участке (Петрозаводское и Выборгское направления)
на 35 день от начала отмотилизования дивизий;

- на северном участке сосредоточение закончится между 40 и 45 днями.

Кроме указанных 46 стрел. дивизий, необходимо подготовить и иметь в резерве Главного Командования в пунктах постоянной дислокации по семь стрел. дивизий от Западного и Киевского военных округов, а всего 14 стр. дивизий за счет дивизий трех- и шеститысячного состава, дислоцированных в глубине этих округов.

Для удобства управления и материального обеспечения войск необходимо создать два фронта:

Северный фронт - для действий на побережье Баренцова моря и на направлениях Рованиеми - Кеми и Улеаборгском. Штаб фронта в исходном

положении дислоцировать в Кандалакше. В качестве командования и штаба фронта - привлечь Командование и штаб Архангельского военного округа.

Северо-Западный фронт - для действий на направлениях Куопио, Сан-Михель и Гельсингфорс. Штаб фронта к началу операций иметь в Ленинграде. В качестве командования и штаба привлечь командование и штаб Ленинградского военного округа.

Границей между Северным и Северо-Западным фронтами установить - ст.Масельская, Пиелисярви, Иисалми, Плахияярви.

Северный фронт - основными задачами иметь:

1. совместно с Северным морским флотом - прочно оборонять побережье полуостровов Рыбачий, Средний и Кольский и особенно порт Мурманск, овладеть портом Петсамо и сухопутными войсками выйти к норвежской границе на участке Петсамо - Наутси;

2. решительными действиями на направлениях Рованиеми - Кеми и на Улеаборг выйти на побережье Ботнического залива, отрезать северную Финляндию и прервать наземные сообщения центральной Финляндии со Швецией и Норвегией.

В составе Северного фронта иметь две армии и отд. стрелковый корпус.

14 Армия - задача - совместно с Северным морским флотом оборонять порт Мурманск и побережья Кольского полуострова и полуостровов Рыбачий и Средний; ударом силами не менее двух стрелковых дивизий совместно с флотом, армейской и морской авиацией овладеть портом Петсамо и выйти к границе с Норвегией на участке Петсамо - Наутси.

Состав армии:

стрелковых дивизий-3 (14, 104, 52-ЛВО);

артполков - 1 (104-ЛВО);

полков авиации-4 (10, 137 сбп, 145, 147 иап).

Северный морской флот в оперативном отношении подчинить командованию 14 Армии с постановкой ему глубоких задач непосредственно Главным командованием.

Границей армии слева иметь - иск. Кировск, оз.Гирвас, Корванск.

21 Армия. Задача - иметь главную группировку в составе 6 стрел. дивизий в районе Куолоярви и вспомогательную в составе 3 дивизий в районе Соваярви, оз.Таа-ярви, нанести удар в направлении Рованиеми - Кеми, выйти на

побережье Ботнического залива и овладеть районом Кеми. В дальнейшем иметь в виду действия на Улеаборг.

Состав армии:

управлений стр. корпусов - 3 (63, 66 из ПриВО, 34 из СКВО);
стрелковых дивизий - 9 (122-ЛВО, 18, 53, 61, 117, 148, 154, 167-ПриВО, 38 - СКВО);

полков авиации - 4 (95, 208 сбп, 99 ббп, 169 иап).

Штаб армии - Алакууртти. Командование и штаб привлечь из Приволжского военного округа.

Границу армии слева иметь - ст.Поньгома, иск.Регозеро, иск.Писто, Тудасярви.

20 отд. стрелковый корпус. Задача - обороной на фронте оз.Каменное, оз.Тулос не допустить проникновения финских частей на нашу территорию, прочно прикрывая Мурманскую железную дорогу. Одновременно нанести удар силами не менее 2 стрел дивизий в общем направлении на Туоланко и совместно с 21 армией овладеть Улеаборг.

Состав корпуса:

стрелковых дивизий - 3 (54-ЛВО, 172, 73-МВО).

Штакор-Ухта. В качестве командования и штаба корпуса привлечь командование и штаб 20 стр. корпуса из МВО.

Северо-Западный фронт. Основными задачами иметь:

1. в период сосредоточения войск прочно прикрывать Выборгское и Кексгольмское направление, во что бы то ни стало удерживать Выборг за собой и ни в коем случае не допустить выхода противника к Ладожскому озеру.

2. По сосредоточении войск через Савонлинна на Сан-Михель и через Лаппееранта на Хейнола нанести главный удар в общем направлении на Хейнола, Хямеенлинна, развить основные силы финской армии в районе Сан-Михель, Хейнола, Хамина и овладеть Гельсингфорс.

3. Одновременно с главным нанести вспомогательные удары:

а) из района Корписелькя, Тойосвара в направлении Иоэнсу, Куопио, овладеть последним и развивать в дальнейшем действия на Ювяскюля;

б) левофланговой армией нанести удар на Сиипола, с ближайшей задачей - прорвать укрепленный фронт и выйти на линию Коуволоа, Котка, в дальнейшем во взаимодействии с ударом от Хейнола, с действиями Балтфлота и наступлением от Ханко, овладеть Гельсингфорс.

В составе фронта иметь четыре армии.

7 Армия. Задача - иметь главную группировку в составе 4 дивизий в районе Корписелькя, Тойосвара, нанести удар в направлении Иоэнсу и овладеть районом Куопио. В дальнейшем иметь в виду действия на Ювяскюля.

Состав армии:

управлений стрел. корпусов - 2 (20, 61 МВО);
стрел. дивизий - 6 (168, 71 -ЛВО; 137, 144, 110, 160-МВО);
понтонных батальонов - 2;
полков авиации - 7.

Штаб армии - Суоярви.

Командование и штаб формируются в настоящее время.

22 Армия. Задача - в период сосредоточения войск, прочно прикрывая госграницу, не допустить выхода противника к Ладожскому озеру; по сосредоточении войск, ударом не менее 3 стрел. дивизий через Савонлинна, Юва, овладеть Сан-Михель (Миккели). В дальнейшем, в зависимости от обстановки, иметь в виду действия - или совместно с 23 Армией на Хейнола, или во взаимодействии с 7 армией на Ювяскюля и далее на Тампере.

Состав армии:

управлений стрел. корпусов - 1 (19 ЛВО);
стрел. дивизий - 5 (142-ЛВО, 112, 98, 170, 186 (УрВО);

танковых бригад - 1;
артполков РГК -2;
понтонных батальонов - 1;
инженерных батальонов - 2;
полков авиации - 5.

Штарм - Кексгольм

Командование и штаб армии привлечь из Уральского военного округа.

Границами с соседними армиями иметь: с 7 армией - ст.Куокканисми, Савонрантай, Виртасалми, Лейвонмяки, все для 7 армии вкл.;

слева - Вуоксела, Иматра, Ристийна, Калккинен.

23 Армия. Задача - через Лаппеенранта, Леми нанести удар на Хейнола и овладеть последней.

Состав армии:

управлений стр. корпусов - 2 (50 ЛВО, 25 - ХВО);
стрел. дивизий-6П23,70ЛВО, 132, 134, 151, 187-ХВО);
танковых бригад - 1;
артполков РГК - 6;
понтонных батальонов - 2;
инженерных батальонов - 3;
полков авиации - 13.

Штарм - Карисалми

Командование и штаб армии выделяются Ленинградским военным округом.

Границей армии слева иметь - Теркярви, ст.Тали, Луумяки, Коуволла, Мянтсяла.

20 Армия - разворачивается на фронте ст.Лоуки, побережье Финского залива.

Задача - прорвать укрепления противника и выйти на фронт Коуволла, Котка;
в дальнейшем во взаимодействии с 23 Армией и наступлением от Ханко нанести удар на Гельсингфорс.

Состав армии:

управлений стр. корпусов - 2 (30 ОрВО, 9 СкВО);
стрел. дивизий-6 (43 ЛВО, 19, 145, 149, 89-ОрВО, 103-СкВО);
танковых бригад - 1;
артполков РГК - 4;
понтонных б-нов - 1;
инженерных б-нов - 2;
полков авиации - 9.

Штаб армии - Выборг.

Командование и штаб армии привлечь из Орловского военного округа.

Кроме указанных выше сил, в распоряжении командования Северо-Западным фронтом иметь:

1. На северо-западном побережье Эстонской ССР в районе Таллина, порт Балтийский - 2 стрел. дивизии (11, 126 ПриБОВО), из них - одна предназначается для действий с полуострова Ханко на Гельсингфорс и вторая, в зависимости от обстановки, или для действий по захвату Аландских островов,

возможна переброска ее по жел. дороге на основной театр фронта.

2. 3 стрел. дивизии в районе ст.Петиярви, ст.Хейниоки, Валкярви.

3. 1 стрел. дивизию - в районе Ленинграда.

4. Танковый корпус в районе Выборг, Хейниоки, ст.Антреа, в составе - 2 танковых и 1 мотострел. дивизий.

Из ВВС в распоряжении фронтового командования иметь:

- в составе Северного фронта - 15 полков;

- в составе Северо-Западного - 21 полк.

Всего в составе фронтов иметь:

Северный фронт:

управлений сгр. корпусов - 4;

стрелковых дивизии - 15;
артиллер. полков РГК - 1;
полков авиации - 23.
Северо-Западный фронт:
управлений стр. корпусов - 9;
стрелковых дивизий - 29;
танковых дивизий - 2;
мотострелк. дивизий - 1;
танковых бригад - 3;
артполков РГК - 12;
понтонных батальонов - 6;
инженерных батальонов - 7;
полков авиации - 55.

В резерве Главного командования иметь в районе Тихвин, Волховстрой, Чудово - 2 стр. дивизии и на территории ЗапОВО и КОВО, как указывалось выше, - 14 стр. дивизий.

Задачами военно-воздушных сил должны быть:

1. Содействие наземным войскам действиями против наземных войск противника, по его боевым порядкам и крупным группировкам.
2. Уничтожение авиации противника.
3. Воспреещение воинских перевозок на суше и на море.
4. Совместно с морской авиацией и флотом уничтожить морской флот противника.
5. Совместно с флотом прервать морской подвод в Финляндию через Ботнический залив.
6. Прикрыть переброску и высадку войск на полуостров Ханко, с привлечением для этой цели и авиации ПриОВО.

Задачи морских сил:

Северный флот

1. Прочно удерживать Мурманск, обороняя совместно с 14 армией побережья Кольского полуострова и полуостровов Рыбачий и Средний.
2. Содействовать 14 армии в захвате порта Петсамо.
3. Вести наблюдение за морскими сообщениями западной части Норвегии и в проливе Каттегат.

Балтийский флот

1. Совместно с авиацией уничтожить боевой флот Финляндии.
2. Содействовать сухопутным войскам, действующим на побережье Финского залива и на полуострове Ханко, обеспечивая их фланги и уничтожая береговую оборону финнов.
3. Обеспечить возможную переброску 1-2 стрелковых дивизий на полуостров Ханко.
4. Крейсерскими операциями подводных лодок и авиацией прервать морские сообщения Финляндии в Ботническом и Финском заливах.

Докладывая основы нашего оперативного развертывания против Финляндии, прошу об их рассмотрении.

- ПРИЛОЖЕНИЯ: 1. Схема развертывания на карте 1:1 000 000.
2. Графический план железнодорожных перевозок по сосредоточению.
3. Ведомость боевого состава .

Народный комиссар обороны СССР
Маршал Советского Союза

С.Тимошенко

Начальник Генерального штаба
Красной Армии
генерал армии

К.Мерецков

ЦА МО РФ. Ф. 16. Оп.2951. Д.237. Лл. 138-156. Рукопись на бланке: "Народный комиссар обороны СССР". Исполнитель: заместитель] начальника] Оперативного] управления] генерал-майор Василевский. Подлинник. Автограф.

Россия. XX век. Документы. 1941 год: В 2 кн. Кн.1 - No 118 – М.: Междунар. фонд "Демократия", 1998.

Nro 118

SNTL:N PUOLUSTUKSEN KANSANKOMISSARIAATIN JA PUNAISEN ARMEIJAN PÄÄESIKUNNAN PÄÄLLIKKÖJEN SELVITYS NEUVOSTOLIITON KOMMUNISTISEN PUOLUEEN (b) KESKUSKOMITEALLE J.V.STALINILLE JA V.M. MOLOTOVILLE PUNA-ARMEIJAN ASEVOIMIEN RYHMITYSTÄ KOSKEVISTA NÄKÖKOHDISTA SUOMEN KANSSA KÄYTÄVÄN SODAN VARALTA

No 103203/Ov
18. syyskuuta 1940

Erityisen tärkeä
Huippusalainen
Vain henkilökohtaisesti
Kirjoitettu yhtenä kappaleena

Raportoimme harkittavaksenne näkökohtia Puna-armeijan asevoimien ryhmyksestä Suomen kanssa syttyvän sodan varalta.

I. Suomen asevoimat ja niiden todennäköinen sijoittaminen

Kesäkuun 1940 toisella puoliskolla Suomi lopetti Neuvostoliiton sodan jälkeen alkaneen armeijan demobilisoinnin ja kutsui uudelleen ikäluokkien 1900-1910 reserviläisiä palvelukseen yleisten harjoitusleirien varjolla.

Tällä hetkellä Suomen armeijalla on:

- 6 armeijakunnan esikuntaa;
- 14 jalkaväkidivisioonaa;
- 1 ratsuväkiprikaati;
- 10 erill. jalkaväkipataljoonaa;
- 2 ilmavoimarykmenttiä.

Suomen armeijan ryhmitys on seuraava:

1. Petsamon suunnassa - enintään 4 jv.pataljoonaa;
2. Rovaniemen suunnassa - enintään 2 jv.divisioonaa;
3. Kajaanin suunnassa - enintään 1 jv.divisioonaa;
4. Kuopion suunnassa - enintään 4 jv.divisioonaa;
5. Kouvola, Helsingin suunnassa - enintään 4 jv.divisioonaa;
6. Helsingin-Turun alueella - enintään 2 jv.divisioonaa.

Neuvostoliiton kanssa käydyn sodan päätyttyä suomalaiset alkoivat heti linnoitusten rakentamisen vasta perustetuille rajoille.

Parhaillaan luotava suomalaisten linnoitusten päälinja alkaa Suomenlahdelta Virolahden alueelta ja kulkee Lappeenrannan, Punkaharjun, Ilomantsin kautta ja jatkuu Pielisjärvelle, Ouluun ja päättyy Pohjanlahteen Oulusta pohjoiseen ympäröiden Suomen keskiosan.

Pohjois-Suomessa on meneillään sodan aikana luotujen linnoitusten kehittäminen nimittäin:

- Nautsin alueella;
- vuoriketjun Sorvortantunturi, Nivatunturi, Pyhätunturi-kaistaleella;
- tiellä Kemijärvi, Mätäsjärvi [?];
- Suomussalmen alueella.

Etelä-Suomessa päälinjan ja suoraan rajaa pitkin kulkevan linnoituksen lisäksi kaksi muuta linnoitusta rajalla, pitkin linjoja Kaipiainen-Hamina-Kouvola ja Kotka.

Huomattavan laajoja töitä tehdään Hangon niemimaan alueella.

Lähivuosina sodan tullen Suomi kykenee kasvattamaan armeijaansa ja nostamaan sen 16-18 jv.divisioonaan.

Puna-armeijan pääesikunnalla ei ole dokumentoitua tietoa Suomen armeijan operatiivisen ryhmytyksen suunnitelmasta.

Nojautuen Suomen armeijan nykyinen ryhmytykseen ja valmistautumiseen sotänäyttämöä

varten, todennäköisin oletus suomalaisten joukkojen ryhmityksestä voisi olla:

1. suunnassa Helsinki-Lahti-Mikkeli enintään 6 jv.divisioonaa;
2. suunnassa Savonlinna-Kuopio ja Nurmes enintään 5 jv.divisioonaa;
3. Oulun suunnassa enintään 2 jv.divisioonaa;
4. Kemijärven-Rovaniemen-Kemin suunnassa enintään 2 jv.divisioonaa;
5. Petsamon alueella enintään yksi jv.divisioona;
6. Hangon niemimaan alueella 1-2 jv.divisioonaa.

Näiden joukkojen lopullinen ryhmitys on odotettavissa 15-20 vuorokauden kuluttua liikekannallepanon alusta.

Se, että rauhan aikana kaistalla Suomenlahden rannikolta Ilomantsiin on 10 jv.divisioonaa asti meidän 6 divisioonamme vastaan ei sulje pois sodan ensi päivinä suomalaisten puolelta aktiivisia toimia tavoitteena Viipurin valtaaminen sekä pääsyä Laatokalle lähellä Käkisalmen ja Sortavalan lähistöllä:

1. puna-armeijan joukkojen jakamiseksi kahteen toisistaan eristettyyn rintamaan;
2. heikentämään puolustusrintamaa ja siten suojaamaan Helsingin suunnan luotettavammin;
3. yrityksen luoda uhan Leningradille;
4. riistämään Itämeren laivastolta Viipurinlahden sen sotaoperaatioiden vaikeuttamiseksi Suomenlahdella.

II. Meidän taisteluryhmityksemme perusteet

Ryhmittämällä joukkonsa ja luomalla jo nyt kolme linnoitettua vyöhykettä Helsingistä koilliseen suomalaiset pyrkivät suojaamaan erityisen lujasti Helsingin suunnan.

Meidän ryhmityksemme tulisi perustua:

1. vankkaan suojaan rajoillamme joukkojen keskittämisen aikana;
2. Luoteisrintaman pääjoukkojen iskuun Savonlinnan-Mikkeliin ja Lappeenrannan kautta Heinolaan ohittaen Helsingin suunnalle luodut linnoitukset ja samanaikaiseen iskuun Viipurista Sippolan kautta Helsinkiin Keski-Suomeen hyökkäämistä varten, Suomen armeijan pääjoukkojen kukistamiseen täällä ja Suomen keskiosan valtaamiseen.

Yhdistämällä tämä isku Helsinkiin Hangon niemimaan suunnasta ja KBF:n [Itämeren laivasto] toiminnalla Suomenlahdella;

3. samanaikaisesti Luoteisrintaman päähyökkäyksen kanssa iskuun Rovaniemen-Kemin ja Oulun suunnalla Suomen pohjoisosan eristämiseksi ja suorien yhteyksien katkaisemiseksi keskisestä Suomesta Ruotsiin ja Norjaan;

4. aktiivisiin toimiin pohjoisessa sodan ensimmäisinä päivinä, jotta Suomelta riistetään Petsamon satama ja suljetaan sille Norjan raja Petsamo-Nautsi-sektorilla.

Yhteensä Suomea vastaan suunnattuihin toimiin määrätään:

- 46 jalkaväkidivisioonaa;
 - 2 panssaridivisioonaa;
 - 1 moottoroitu divisioona;
 - 3 panssariprikaatia;
 - 13 päämajan reservitykistörykmenttiä;
 - 1 lentoprikaati;
 - 6 ponttonipataljoonaa;
 - 7 pioneeripataljoonaa;
 - 78 lentorykmenttiä ja yhteensä 785 tankkia ja 3900 lentokonetta.
- Yllä olevat 46 jv.divisioonaa irroitetaan:
- 11 jv.divisioonaa Leningradin sotilaspiirin joukoista;
 - 2 Baltian erityissotilaspiirin Eestin SNT:aan sijoitetuista joukoista;
 - 5 jv.divisioonaa kokoonpanosta Orelin sotilaspiirin joukoista;
 - 8 jv.divisioonaa Moskovan sotilaspiirin joukoista;
 - 7 jv.divisioonaa Harkovan sotilaspiirin joukoista;
 - 4 jv.divisioonaa Uralin sotilaspiirin joukoista;
 - 2 jv.divisioonaa Pohjois-Kaukasian sotilaspiirin joukoista;

6 jv.divisioonaa Baltian sotilaspiirin joukoista;

1 jv.divisioonaa Arkangelin sotilaspiirin joukoista,

Tästä määrästä 11 divisioonaa valitaan sisäisten piirien kolmen tuhannen divisioonan joukosta.

Leningradin sotilaspiirille muista piireistä valitut divisioonat saapuvat taistelualueelle:

- lounaisosassa (Petroskoin ja Viipurin suunnat) 35. päivänä divisioonien mobilisoinnin alkamisesta;

- pohjoisosassa keskittäminen päättyy 40-45 päivän kuluttua.

Ilmoitettujen 46 jv.divisioonan lisäksi on tarpeen valmistella ja osoittaa Ylimmän sodanjohdon reserviin myöhemmissä sijoituspaikoissa seitsemän jv.divisioonaa Lännen ja Kiovan sotilaspiireistä kaikkiaan 14 jv.divisioonaa alueelle näiden piirien perukoille sijoitettujen kolmen ja kuuden tuhannen henkilön divisioonien kustannuksella.

Joukkojen hallinnan ja materiaalsen tuen helpottamiseksi on välttämätöntä luoda kaksi rintamaa:

Pohjoisrintama - operaatioihin Barentsinmeren rannikolla sekä Rovaniemen-Kemin ja Oulun suunnissa. Rintamapäämajan alkusijoituspaikka sijoitetaan Kantalahteen. Rintaman johto ja päämaja on Arkangelin sotilaspiirillä.

Luoteisrintama - operaatioihin Kuopion, Mikkelin ja Helsingin alueilla. Operaatioiden alussa rintamapäämaja on Leningradissa. Johto on Leningradin sotilaspiirin päällystöllä ja esikunnalla.

Pohjoisen ja Luoteisen rintaman välille on muodostettava raja:

Maaselän asema, Pielisjärvi, Iisalmi, Plahiyajärvi [?].

Pohjoisrintama - tärkeimmät tehtävät:

1. yhdessä Pohjoisen laivaston kanssa - puolustaa lujasti rannikkoa Kalastajasaarentoa ja Kuolan niemimaata ja erityisesti Murmanskin satamaa, vallata Petsamon satama ja saavuttaa maavoimilla Norjan raja linjalla Petsamo - Nautsi;

2. määrätietoinen toiminta suunnassa Rovaniemi - Kemi ja Oulu Pohjanlahden rannikon saavuttaminen, pohjoisen Suomen irtileikkaaminen ja liikenneyhteyksien katkaisu keskisen Suomen ja Ruotsin ja Norjan välillä.

Osana Pohjoista rintamaa on kaksi armeijaa ja osa kivääriarmeijakuntaa.

14.Armeijan tehtävä on yhdessä Pohjoisen laivaston kanssa puolustaa Murmanskin satamaa sekä Kuolan niemimaata ja Kalastajasaarentoa; vähintään kahden kivääridivisioonan joukko yhdessä laivaston, armeijan ja laivaston ilmavoimien kanssa valtaa Petsamon sataman ja etenee Norjan rajalle Petsamo-Nautsi-linjalla.

Armeijan kokoonpano:

jv.divisioonat 3 kpl (14, 104, 52. Leningradin sotilaspiiristä);

tykistörykmentit 1 (104. Leningradin sotilaspiiristä);

lentorykmentit 4 (10, 137.pikapommittajarykmentti, 145, 147.hävittäjärykmentti).

Operatiivisesti Pohjoinen sotalaivasto on 14.Armeijan käskyjen alainen siten että kaukotehtäviä sille voi antaa Ylin sodanjohdo suoraan.

Armeijaraja vasemmalla on Kirovsk [Hiipinä], Hirvas-järvi, Korvansk.

21 armeija. Tehtävänä on antaa pääryhmittymällä, joka koostuu 6:sta jv.divisioonasta

Kuolajärven alueella ja 3 divisioonasta koostuvalla apujoukolla Sovajärven alueella Tavajärvellä, isku suunnassa Rovaniemi - Kemi, saapua Pohjanlahden rannikolle ja ottaa Kemin alue haltuunsa. Edelleen on otettava huomioon sotatoimet Oulua vastaan.

Armeijan kokoonpano:

jv.armeijakunnan esikunta 3 (63, 66. Baltian sotilaspiiristä, 34. Pohjois-Kaukasuksen sotilaspiiristä);

kivääridivisioonia 9 (122. Leningradin sotilaspiiristä, 18, 53, 61, 117, 148, 154, 167. Baltian sotilaspiiristä, 38. Pohjois-Kaukasian sotilaspiiristä);

lentorykmentit 4 (95, 208.pikapommittajarykmentti, 99.lähipommitusrykmentti, 169.hävittäjärykmentti).

Armeijan esikunta - Alakurtti. Käskyjen anto ja päämaja tulee ottaa Volgan sotilaspiiristä.

Armeijan raja vasemmalla — Ponkaman asema, Rukajärvi, Pisto, Tudasjärvi [Pudasjärvi?].

20 osastoa kiv.joukoista. Tehtävänä on estää suomalaisten yksiköiden tunkeutumisen

alueellemme puolustamalla Kamennoje-järven rintamaa, Tuulosjärveä ja suojata tiukasti Muurmännin rautatietä. Hae samaan aikaan on iskettävä vähintään 2 jv.divisioonan voimalla Puolangan [?] suunnassa ja yhdessä 21.A:n kanssa valloitettava Oulu.

Armeijakunnan kokoonpano:

jv.divisioonaa 3 (54. Leningradin sot.piiri, 172, 73. Moskovan sot.piiri).

Armeijakunnan esikunta Uhtua. Komentoesikunta ja päämajaksi 20.jv-AK Moskovan sotilaspiiristä.

Luoteisrintama. Tärkeimmät tehtävät ovat:

1. Joukkojen keskittämisen aikana on tiukasti Viipurin ja Käkisalmen suuntia, Viipuri on pidettävä kaikin keinoin eikä ole sallittava vastustajaa saavuttamasta Laatokan järveä.

2. Kun joukot on keskitetty Savonlinnan-Mikkelin ja Lappeenrannan-Heinolan kautta annetaan pääisku Hämeenlinnan-Heinolan suunnassa, kypsytetään Suomen armeijan pääjoukot Mikkelin, Heinolan, Haminan alueella ja vallataan Helsinki.

3. Samanaikaisesti pääiskun kanssa suoritetaan apuisuja:

a) Korpiselän-Tojosvaaran [Tuupovaaran?] alueelta Joensuun-Kuopion suuntaan, otetaan viimeksi mainittu haltuun ja jatketaan toimintaa edelleen Jyväskylää kohti;

b) vasemman sivustan armeijan kanssa isketään Sippolaan, välittömänä tehtävänä murtautua linnoitetun rintaman läpi ja saavuttaa Kouvola-Kotkan linja ja edelleen yhdistetyllä iskulla Heinolaan, sekä Itämeren laivaston toimin ja hyökkäämällä Hangosta vallata Helsinki.

Rintama koostuu neljästä armeijasta.

7 armeija. Tehtävänä on pääryhmänä osana 4 divisioonaa Korpiselän-Tojosvaaran [Tuupovaaran?] alueella antaa isku Joensuun suunnalla ja vallata Kuopion alue. Ja edetä tarkoituksella operaatio Jyväskylää kohti.

Armeijan kokoonpano:

jv.armeijakunnan esikunta 2 (20, 61. Moskovan sot.piiri);

jv.divisioonaa 6 (168, 71. Leningradin sot.piiri, 137, 144, 110, 160. Moskovan sot.piiri);

panssariprikaatit 2;

lentorykmentit 7.

Armeijan esikunta: Suojärvi.

Päällystä ja esikuntaa muodostetaan parhaillaan.

22 armeija. Tehtävä on joukkojen keskittämisen aikana suojata valtion raja tiukasti estämään vastustajan pääsy Laatokalle; joukkojen keskittämisen jälkeen vähintään 3 jv.divisioonan iskulla Savonlinnan-Juvan kautta vallata San-Mihel (Mikkeli). Jatkossa tilanteesta riippuen suunnata joko yhdessä 23. armeijan kanssa Heinolassa tai yhteistoimin 7. armeijan kanssa Jyväskylään ja edelleen Tampereelle.

Armeijan kokoonpano:

jv.armeijakunnan esikunta 1 (19. Leningradin sot.piiri);

jv.divisioonaa 5 (142. Leningradin sot.piiri, 112, 98, 170, 186 (Uralin sot.piiri);

panssariprikaati 1;

tykistörykmentit, yleisesikunnan reservi 2;

ponttonipataljoonat 1;

pioneeripataljoonat 2;

lentorykmentit 5.

Armeijan esikunta - Käkisalmi

Armeijan päällystä ja esikunta pyritään saamaan Uralin sotilaspiiristä.

Rajat naapuriarmeijoiden kanssa: 7. armeijan kanssa - Kuokkaniemen asema, Savonranta, Virtasalmi, Leivonmäki, 7. armeijalle kuuluvat siis vasemmalla - Vuoksela, Imatra, Ristiina, Kalkkinen.

23 armeija. Tehtävänä on Lappeenrannan-Lemin kautta iskeä Heinolaan ja ottaa tämä haltuunsa.

Armeijan kokoonpano:

jv.armeijakunnan esikunta 2 (50. Leningradin sot.piiri, 25. Harkovan sot.piiri);

jv.divisioonaa 6 (23, 70. Leningradin sot.piiri, 132, 134, 151, 187. Harkovan sot.piiri);

panssariprikaatit 1;
yleisesikunnan reservitykistörykmentit 6;
ponttonipataljoonat 2;
pioneeripataljoonat 3;
lentorykmentit 13.

Armeijan esikunta - Karisalmi

Armeijan päällystö ja esikunta on osoitettu Leningradin sotilaspiirille.

Armeijan raja vasemmalle — Terkjärvi [?], Talin asema, Luumäki, Kouvola, Mäntsälä.

20. armeija - on ryhmitetty Loukin [Louhen?] aseman eteen Suomenlahden rannalle.

Tehtävänä on murtautua vihollisen linnoitusten läpi ja saavuttaa edelleen Kouvola-Kotkan rintamalinja; ja edelleen yhteistyössä 23. armeijan ja Hangon offensiivin kanssa iskeä Helsinkiin.

Armeijan kokoonpano:

jv.armeijakunnan esikunta 2 (30. Orelin sot.piiri, 9. Pohjois-Kaukasian sot.piiri);

jv.divisioonaa 6 (43. Leningradin sot.piiri, 19, 145, 149, 89. Orelin sot.piiri, 103. Pohjois-Kaukasian sot.piiri);

panssariprikaatit 1;

pääesikunnan reservin tykistörykmentit 4;

ponttonipataljoonat 1;

pioneeripataljoonat 2;

lentorykmentit 9.

Armeijan päämaja — Viipuri.

Armeijan päällystö ja esikunta pyritään saamaan Orelin sotilaspiiristä.

Luoteisrintaman päällystöllä on edellä mainittujen joukkojen lisäksi käytössään:

1. Eestin SNT:n luoteisrannikolla Tallinnan alueella Paldiskin satama

2 jv.divisioonaa (11, 126. Baltian erik.sot.piiri), joista yksi on tarkoitettu operaatioihin Hangon niemimaalta Helsinkiin ja toinen on tilanteen mukaan, tai Ahvenanmaan valloittamiseksi, mahdollista siirtää rautateitse rintaman pääsotatoimialueelle.

2. 3 jv.divisioonaa Petäjärven, Heinjoen, Valkjärven alueella.

3. 1 jv.divisioonaa Leningradin alueella.

4. Panssarimuodostelmaa Viipurin, Heinjoen, Antrean aseman alueella koostuen 2 panssarivaunu- ja 1 moottoroidusta jv.divisioonasta.

Ilmavoimia rintaman päällystön käytössä:

- osana Pohjoista Rintamaa 15 rykmenttiä;

- osana Luoteista 21 rykmenttiä.

Kaikkiaan osana rintamaa on:

Pohjoisrintamalla:

jv.armeijakunnan esikunta 4;

jv.divisioonaa 15;

tykistörykmentit RGK (pääesikunnan reservi) 1;

lentorykmentit 23.

Luoteisrintamalla:

jv.armeijakunnan esikunta 9;

jv.divisioonaa 29;

panssaridivisioonaa 2;

motorisoituja jv.divisioonaa 1;

panssariprikaatit 3;

RGK:n tykistörykmentit 12;

ponttonipataljoonat 6;

pioneeripataljoonat 7;

lentorykmentit 55.

Ylijohdon reservissä Tihvinässä Volhovstroj, Tšudovo [Tiutova] 2 jv.divisioonaa ja Läntisen erik.sot.piirin (Valko-Venäjä) ja Kiovan erik.sot.piirin alueella, kuten on ilmoitettu edellä - 14 jv.divisioonaa.

Ilmavoimien tehtävänä tulee olla:

1. Auttaa maajoukkoja toimissa vastustajan maajoukkoja vastaan sen taistelumuodostelmissa ja laajoissa ryhmyksissä.
2. Vastustajan lentokoneiden tuhoaminen.
3. Sotilaskuljetuksen estäminen maalla ja merellä.
4. Yhdessä laivaston ilmavoimien ja laivaston kanssa tuhota vastustajan laivasto.
5. Keskeyttää yhdessä laivaston kanssa merikuljetukset Pohjanlahden kautta Suomeen.
6. Suojata joukkojen siirrot ja maihinnousut Hangon niemimaalla liittämällä tähän tarkoitukseen mukaan Baltian erikoissotilaspiirin ilmavoimat.

Merivoimien tehtävät:

Pohjoinen laivasto

1. Pidettävä tiukasti kiinni Murmanskista puolustaen yhdessä 14.A:n kanssa Kuolan niemimaan rannikkoa sekä Kalastajasaarentoa.
2. Auttaa 14.Armeijaa valtaamaan Petsamon sataman.
3. Valvoa merenkulkua Norjan länsiosassa ja Kattegatissa.

Baltian laivasto

1. Tuhota Suomen taistelulaivasto yhdessä ilmavoimien kanssa.
2. Auttaa Suomenlahden rannikolla ja Hangon niemimaalla toimivia maajoukkoja turvaamalla niiden sivustoja ja tuhoamalla Suomen rannikopuolustusta.
3. Turvata mahdollinen 1-2 jv.osaston siirto Hangon niemimaalle.
4. Keskeyttää sukellusveneiden ja lentokoneiden partiointioperaatioilla Suomen meriliikenne Pohjanlahdella ja Suomenlahdella.

Raportoimalla Suomea vastaan tapahtuvan operatiivisen toiminnan perusteet, pyydän niiden huomioimista.

LIITTEET: 1. Toimeenpanokaavio kartalla 1:1 000 000.

2. Graafinen piirros keskitysten rautatiekuljetuksista.
3. Luettelo käskysuhteista.

Neuvostoliiton puolustusvoimien kansankomissaari

Neuvostoliiton marsalkka

S. Timošenko

Pääesikunnan päällikkö

Punainen Armeija

Armeijakenraali

K. Meretskov

ЦА МО РФ. Ф. 16. Оп.2951. Д.237. Лл. 138-156. Käsikirjoitus kirjelomakkeella: "Neuvostoliiton puolustuksen kansankomissaari". Esittäjä: Operatiiviseen hallinnon apulaispäällikkö kenraalimajuri Vasilevskij. Alkuperäinen. Omakätinen nimikirjoitus.

Koneellisesti tuettu käännösluonnos: Pauli Kruhse